

23 de febrer del 2009

Estadística de distribució personal de la renda i de risc a la pobresa 2007

Els ingressos de les llars són menors si la persona de referència és una dona

El risc a la pobresa incideix principalment en les llars monoparentals i unipersonals

Les llars catalanes van ingressar una mitjana de 27.039 euros nets anuals, xifra que representa 10.107 euros per persona. La renda mitjana anual de Catalunya és un 9,3% superior a la del conjunt d'Espanya. Més de la meitat de les llars catalanes han rebut algun tipus de prestació social, procedent de pensions per vellesa, desocupació, supervivència, malaltia, així com ajuts per a la família, habitatges o estudis, entre d'altres.

Segons l'Institut d'Estadística de Catalunya, l'any 2007 un 18,2% de la població de Catalunya es troba en risc a la pobresa. Per mesurar aquest risc, l'Idescat estableix un llindar d'ingressos anuals de les llars sota el qual una persona entra en l'àmbit d'aquest risc. Per exemple, per a una llar unipersonal, el llindar de risc a la pobresa s'estableix en 8.183,5 euros nets anuals; mentre que per a una llar amb dos adults i dos infants menors de 14 anys, el llindar passa a ser de 17.185,4 euros.

El col·lectiu que registra una taxa de risc a la pobresa més elevada és el de les llars monoparentals (33,2%), així com les llars unipersonals (28,3%), amb una elevada incidència en les llars de persones de més 65 anys (46,4%).

El 24,2% de les llars ingressen menys de 14.000 euros nets anuals

El 10% de les llars de Catalunya ingressen fins a 9.000 euros nets anuals a l'any, i un 14,2% ingressen de 9.001 a 14.000 euros a l'any. Això vol dir que el 24,2% de llars ingressen menys de 14.000 euros. Pel que fa als trams superiors de la distribució de la renda, el 24,9% de les llars catalanes se situen en la franja més alta d'ingressos, que van superar els 35.000 euros l'any.

Les llars catalanes amb rendes més baixes són aquelles en què la persona de referència és de 65 anys i més. La renda mitjana d'aquestes és de 17.414 euros, un 35,6% inferior a la mitjana del conjunt de les llars. D'altra banda, quan la persona de referència és una dona els ingressos mitjans anuals són de 24.120 euros, i de 28.901 quan la persona de referència és un home, xifra que representa una renda superior del 16,5%.

El 53,1% de les llars catalanes reben almenys un tipus de prestació social. D'aquestes, el 66,7% són prestacions per vellesa i supervivència (entre les quals s'inclouen les prestacions per jubilació), el 14,4% de les llars cobren prestacions per atur, i el 29,1% de les llars en reben alguna de la resta de subsidis i prestacions.

El 18,2% de la població catalana es troba sota el llindar de risc a la pobresa

Per tal de mesurar el risc a la pobresa a la qual està exposada una població, cal establir un llindar d'ingressos anuals de les llars sota el qual una persona entra en l'àmbit d'aquest risc. En el cas de Catalunya, aquest llindar és de 8.183,5 euros nets anuals, que situa el risc a la pobresa de la població en un 18,2%, vuit dècimes menys que l'any anterior.

Per analitzar el risc a la pobresa i la distribució de la renda s'empren les escales d'equivalència, ja que les necessitats d'una llar varien segons el nombre de persones que hi conviuen i de les seves edats. Les escales d'equivalència són una mesura d'ajustament que converteix el nombre de membres residents a la llar en nombre d'unitats de consum. Per exemple, per a una llar unipersonal, el llindar de risc a la pobresa s'estableix en 8.183,5 euros nets anuals; mentre que per a una llar amb dos adults i dos infants menors de 14 anys, el llindar passa a ser de 17.185,4 euros.

El risc a la pobresa (o pobresa relativa) té més incidència entre les dones (19,8%) que entre els homes (16,5%), en especial quan les dones tenen més de 65 anys, risc que afecta gairebé una de cada tres dones (31,1%).

Els col·lectius més vulnerables o amb elevades taxes de risc a la pobresa són les llars monoparentals, és a dir, les formades per un adult amb un o més fills dependents (33,2%) i les persones que viuen soles (28,3%), amb una elevada incidència en les llars de persones de 65 anys i més (46,4%).

Altres variables que incideixen en el risc a la pobresa són l'estat civil, el nivell de formació i la nacionalitat. Així, els grups més desfavorits o amb taxes elevades de risc a la pobresa són les persones de nacionalitat estrangera (38,5%), les persones vídues (29,1%) i les persones amb educació primària o inferior (27,2%).

El paper de l'Administració pública en la reducció de la pobresa, es fa palès si es comparen les taxes de risc a la pobresa abans o després de transferències socials. La taxa de risc a la pobresa abans de qualsevol tipus de transferència social és del 35,8% i passa al 21,2% després de comptabilitzar les pensions de vellesa i supervivència i al 18,2% quan es comptabilitzen totes les transferències socials.

El 56,7% de les llars declaren arribar a fi de mes amb dificultat o amb alguna dificultat

La privació més freqüent entre les llars catalanes és la de no poder-se pagar una setmana de vacances fora casa a l'any (31,6%), seguida de llars que no tenen capacitat de reacció econòmica davant de despeses imprevistes (28,5%).

El 27,2% de les llars tenen la percepció d'arribar a fi de mes amb dificultat, el 29,5% amb alguna dificultat i el 43,4% de les llars declaren arribar a fi de mes amb facilitat. Les llars que arriben amb més dificultats a fi de mes, segons les variables sociodemogràfiques de la persona de referència, són les monoparentals (50%), les de separats o divorciats (43,7%) i les llars amb persona de referència de nacionalitat estrangera (44,1%).

<http://www.idescat.net/premsa/>

1. Renda mitjana neta anual per llar, per persona i per unitat de consum. Catalunya. 2007*
 Característiques de la persona de referència. Sexe i grups d'edat

Euros

	Renda mitjana neta anual		
	per llar	per persona	per unitat de consum
Total			
De 16 a 39 anys	28 239	10 607	16 445
De 40 a 64 anys	31 476	10 293	15 967
65 anys i més	17 414	8 787	11 943
Total	27 039	10 107	15 366
Homes			
De 16 a 39 anys	28 330	10 905	16 689
De 40 a 64 anys	32 785	10 603	16 444
65 anys i més	21 425	9 050	12 911
Total	28 901	10 392	15 839
Dones			
De 16 a 39 anys	28 085	10 134	16 059
De 40 a 64 anys	29 233	9 744	15 125
65 anys i més	12 493	8 280	10 078
Total	24 120	9 612	14 544

* Malgrat que la referència de l'enquesta és l'any 2007, els ingressos es recullen amb referència a l'any natural anterior, és a dir, l'any 2006.

2. Llars segons tipus de prestacions socials que reben. Catalunya. 2007

Característiques de la llar. Sexe i edat de la persona de referència

	Total de llars (milers)	Llars que reben prestacions (milers)	Llars que reben prestacions (%)	Tipus de prestacions		
				Reben prestacions per vellesa i supervivència (%)	Reben prestacions per atur (%)	Reben altres subsidis o prestacions (%)
Total						
De 16 a 39 anys	770,5	230,7	29,9	..	29,2	62,9
De 40 a 64 anys	1 212,8	525,2	43,3	49,8	21,9	41,1
65 anys i més	655,2	644,4	98,4	99,8	..	7,2
Total	2 638,6	1 400,3	53,1	66,7	14,4	29,1
Homes						
De 16 a 39 anys	484,0	142,0	29,3	..	35,7	59,2
De 40 a 64 anys	766,0	302,2	39,5	44,6	23,4	41,1
65 anys i més	361,0	359,1	99,5	99,6
Total	1 611,0	803,4	49,9	63,2	16,3	29,2
Dones						
De 16 a 39 anys	286,5	88,7	30,9	68,6
De 40 a 64 anys	446,9	223,0	49,9	56,8	19,9	41,1
65 anys i més	294,2	285,2	97,0	100,0
Total	1 027,6	596,9	58,1	71,5	11,8	28,9

* Malgrat que la referència de l'enquesta és l'any 2007, els ingressos es recullen amb referència a l'any natural anterior, és a dir, l'any 2006.

.. Dades poc significatives per al càlcul.

3. Llindar de risc a la pobresa. Catalunya. 2007

Composició de la llar.

Euros anuals

	Llindar
Un adult	8 183,5
Un adult i un infant	10 638,6
Un adult i dos infants	13 093,6
Un adult i tres infants	15 548,7
Dos adults	12 275,3
Dos adults i un infant	14 730,3
Dos adults i dos infants	17 185,4
Dos adults i tres infants	19 640,4
Tres adults	16 367,0
Tres adults i un infant	18 822,1
Tres adults i dos infants	21 277,1
Tres adults i tres infants	23 732,2

4. Taxa de risc a la pobresa. Catalunya. 2007

Persones per sexe i edat.

	<i>Taxa</i>
	Risc a la pobresa
Total	
Menys de 16 anys	18,9
De 16 a 64 anys	15,3
65 anys i més	29,6
16 anys i més	18,1
Total	18,2
Homes	
Menys de 16 anys	19,1
De 16 a 64 anys	13,7
65 anys i més	27,5
16 anys i més	16,0
Total	16,5
Dones	
Menys de 16 anys	18,7
De 16 a 64 anys	16,9
65 anys i més	31,1
16 anys i més	20,0
Total	19,8

5. Taxa de risc a la pobresa. Catalunya. 2007

Adults per estat civil, nivell de formació i nacionalitat

	<i>Taxa</i>
	Risc a la pobresa
Estat civil	
Solter/a	16,3
Casat/ada	17,4
Viudo/a	29,1
Separat/ada o divorciat/ada	20,2
Nivell de formació	
Educació primària o inferior	27,2
Educació secundària 1r cicle	15,2
Educació secundària 2n cicle	16,0
Educació superior	8,6
Nacionalitat	
Espanyola	16,7
Resta del món	38,5
Total*	18,1

* Població de 16 anys i més.

6. Taxa de risc a la pobresa. Catalunya. 2007

Persones per composició de la llar.

	<i>Taxa</i>
	Risc a la pobresa
<hr/>	
Sense fills dependents*	
Unipersonal	28,3
Una persona menor de 65 anys	13,6
Una persona de 65 anys o més	46,4
Dos adults sense fills dependents	21,3
Dos adults, menors de 65 anys i sense fills dependents	12,8
Dos adults, almenys un de 65 anys o més, sense fills dependents	31,9
Altres llars sense fills dependents	11,6
Un adult amb un o més fills dependents	33,2
Dos adults amb un o més fills dependents	17,0
Dos adults amb un fill dependent	11,5
Dos adults amb dos fills dependents	17,8
Dos adults amb tres o més fills dependents	37,4
Altres llars amb fills dependents	19,6
Total	18,2

*Fill dependent: Es consideren fills dependents les persones menors de 16 anys i les persones entre 16 i 24 anys que viuen almenys amb un dels pares i que són econòmicament inactives.

7. Indicadors de risc a la pobresa. Catalunya. 2007

	<i>Taxa</i>
<hr/>	
Taxa de risc a la pobresa	
Homes	16,5
Dones	19,8
Total	18,2
Taxa de risc a la pobresa abans de transferències socials (després de pensions, abans d'altres transferències)	
Homes	19,5
Dones	22,9
Total	21,2
Taxa de risc a la pobresa abans de transferències socials	
Homes	32,8
Dones	38,6
Total	35,8

8. Llars segons dificultats per arribar a fi de mes. Catalunya. 2007

Característiques de la llar. Sexe i edat de la persona de referència

	<i>Percentatge</i>			
	Amb dificultat	Amb alguna dificultat	Amb facilitat	Total
Total				
De 16 a 39 anys	25,4	31,7	42,9	100
De 40 a 64 anys	28,2	27,8	44,0	100
65 anys i més	27,3	29,8	42,9	100
Total	27,2	29,5	43,4	100
Homes				
De 16 a 39 anys	23,2	30,6	46,2	100
De 40 a 64 anys	24,7	26,2	49,1	100
65 anys i més	20,3	29,2	50,5	100
Total	23,3	28,2	48,6	100
Dones				
De 16 a 39 anys	29,0	33,6	37,4	100
De 40 a 64 anys	34,2	30,7	35,1	100
65 anys i més	36,0	30,6	33,5	100
Total	33,3	31,5	35,3	100

9. Llars segons dificultats per arribar a fi de mes. Catalunya. 2007

Característiques de la llar. Estat civil, nivell de formació i nacionalitat de la persona de referència

	<i>Percentatge</i>			
	Amb dificultat	Amb alguna dificultat	Amb facilitat	Total
Estat civil				
Solter/a	27,3	29,7	43,0	100
Casat/ada	23,2	29,1	47,7	100
Viudo/a	38,5	32,6	28,9	100
Separat/ada o divorciat/ada	43,7	28,4	27,9	100
Nivell de formació				
Educació primària o inferior	32,2	29,7	38,2	100
Educació secundària 1r cicle	34,5	30,5	35,0	100
Educació secundària 2n cicle	27,8	31,1	41,1	100
Educació superior	14,9	27,4	57,7	100
Nacionalitat				
Espanyola	26,2	29,6	44,2	100
Resta del món	44,1	27,6	28,3	100

Nota metodològica

L'Idescat presenta una ampliació de resultats de l'**Enquesta de condicions de vida** realitzada per l'INE l'any 2007. Aquesta és una operació estadística de caràcter anual i harmonitzada en l'àmbit europeu, que té com a objectiu disposar d'informació estadística sobre la distribució de la renda, les condicions de vida i l'exclusió social.

Pel que fa als resultats, malgrat que la referència és l'any 2007, els ingressos es recullen amb referència a l'any natural, és a dir, el 2006.

Definicions:

Persona de referència: responsable de l'habitatge, és a dir, membre de la llar que té el títol de propietat o de contracte de lloguer al seu nom. En cas que l'habitatge sigui per cessió gratuïta, se'n considera responsable el membre al qual se li ha fet la cessió.

Fills dependents: persones menors de 16 anys i persones entre 16 i 24 anys que viuen almenys amb un dels pares i que són econòmicament inactives.

Ingressos nets de la llar: ingressos nets percebuts durant l'any anterior de referència de l'enquesta pels membres de la llar. Aquests ingressos es componen dels ingressos del treball per compte d'altri, beneficis/pèrdues del treball per compte propi, prestacions socials, rendes de capital i de propietat, transferències rebudes i pagades a altres llars, ingressos percebuts per menors i el resultat de les declaracions d'IRPF i per l'impost sobre el patrimoni. No inclou components no monetaris, llevat del cotxe d'empresa.

Risc a la pobresa (o pobresa relativa): fenomen emmarcat dins de la societat objecte d'estudi. Es considera que una persona és pobra quan està en situació de desavantatge respecte al nivell de vida mitjà. L'objectiu primari és establir un llindar d'ingressos a partir del qual es té un nivell de vida adequat en aquella societat. Aquest llindar s'anomena **llindar de risc a la pobresa** i es fixa com el 60% de la mediana dels ingressos disponibles anuals equivalents.

Taxa de risc a la pobresa: percentatge de persones que estan per sota del llindar de risc a la pobresa.

Dificultat per arribar a fi de mes: percepció sobre el grau de dificultat per poder fer front a les despeses amb els ingressos nets de la llar.